

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2015. május 14.

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2015. május 14. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

Az **I. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **20 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. rész

1. Tanulmányozza a térkép vázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térkép vázlatban számokkal jelölt topográfiai fogalmakat!

- 1. .... (tó)
- 2. .... (folyó)

2 pont	
--------	--

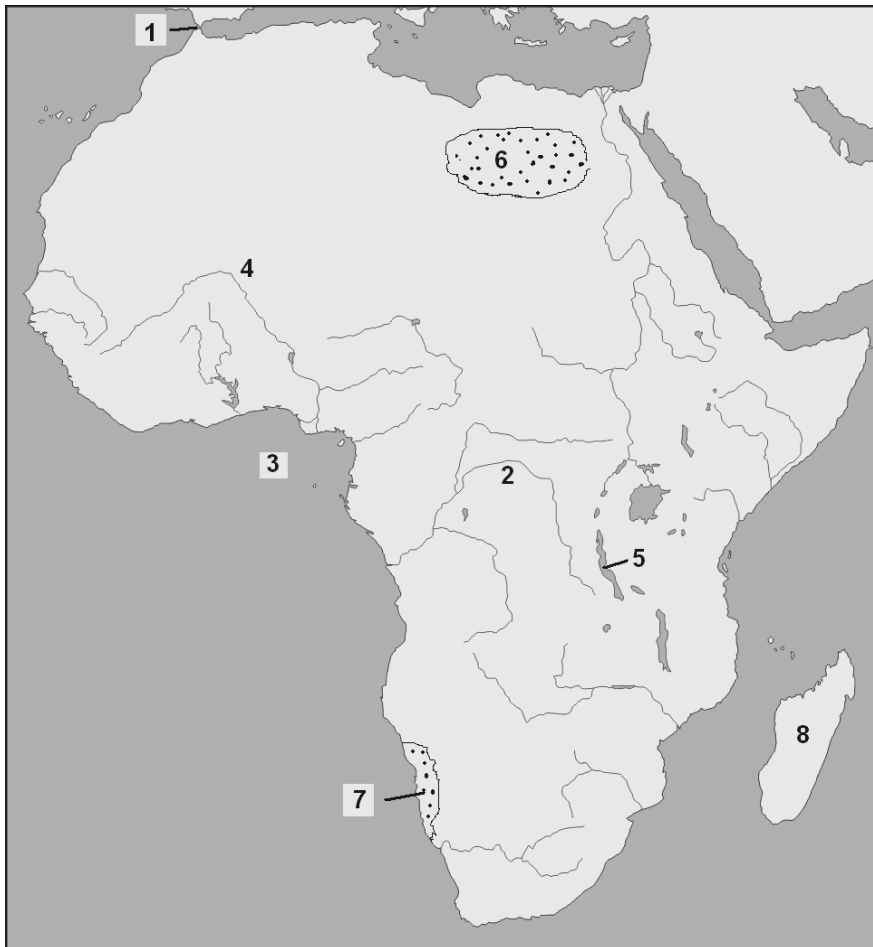
b) Nevezze meg a térkép vázlatban nagybetűkkel jelölt városokat!

- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....
- E. ....
- F. ....

6 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

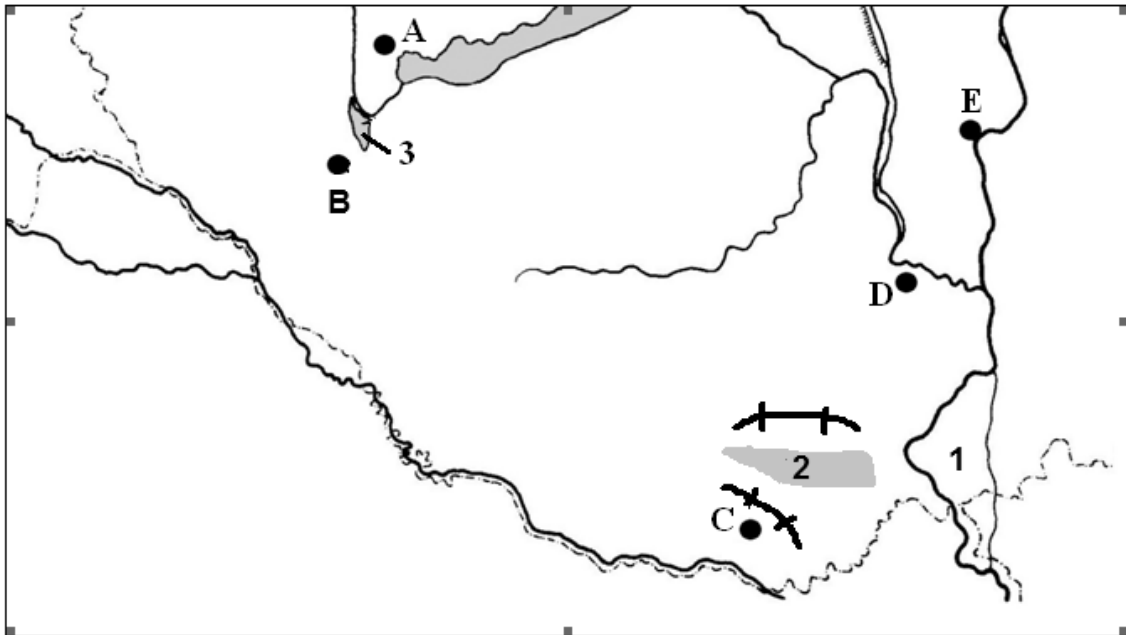

Nevezze meg a térképvázlatban számokkal jelölt topográfiai fogalmakat!

- 1. .... -szoros
- 2. .... (folyó)
- 3. .... -öböl
- 4. .... (folyó)
- 5. .... -tó
- 6. .... -sivatag
- 7. .... -sivatag
- 8. .... (sziget)

8 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza a térkép vázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térkép vázlatban számokkal jelölt topográfiai fogalmakat!

- 1. .... -sziget
- 2. .... -dombság
- 3. .... (tó, mocsár)

3 pont	
--------	--

b) Nevezze meg a térkép vázlatban nagybetűkkel jelölt településeket!

- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....
- E. ....

Határozza meg az A, B, és C betűvel jelölt települések közös földrajzi adottságát, jellemzőjét!

.....

6 pont	
--------	--

9 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:</i>	25 pont	
--	----------------	--

I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor	feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
	1.	8	
	2.	8	
	3.	9	
ÖSSZESEN		25	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2015. május 14. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **100 perc**. Ebben a részben a megoldáshoz használhatja a **középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzót is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

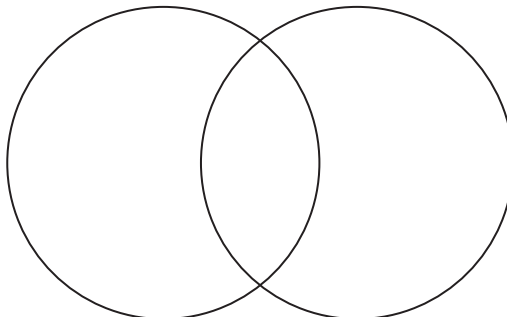
Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. A bolygók mely csoportjára vonatkoznak az alábbi állítások? Írja az állítások sorszámát a halmazábrába a megfelelő helyre! Nem tud minden állítást elhelyezni, karikázza be ezek sorszámát!

Föld-típusú bolygók   Jupiter-típusú bolygók

1. Más néven gázbolygóknak is nevezik ezeket.
2. Saját fényük van.
3. Ide tartozik a Plútó is.
4. Mindegyiknek van holdja.
5. Viszonylag kisméretű és nagy sűrűségű bolygók.
6. Ebbe a csoportba tartozik az „Esthajnalcsillag” is.
7. Mozgásukat Kepler-törvényeivel jellemezhetjük.

7 pont	
---------------	--

2. Mekkora a térkép méretaránya, ha a térképen mért 15 cm a valóságban 300 km-nek felel meg?

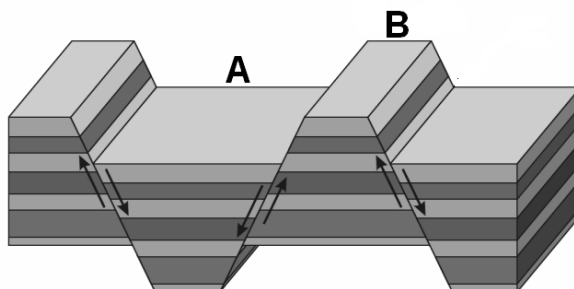
A számítást itt végezze!

Méretarány: .....

2 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza az ábrát, és válaszoljon a kérdésekre!

a) Mi a neve az ábrán bemutatott szerkezeti mozgásnak? .....

1 pont	
--------	--

b) Nevezze meg az ábrán nagybetűkkel jelölt formákat!

A. ....

B. ....

2 pont	
--------	--

c) Mely tájak mai képének kialakításában játszott meghatározó szerepet az a) feladatban szereplő szerkezeti mozgás? Húzza alá a két helyes választ! *A lehetséges helyes válasznál több aláhúzása pontlevonással jár.*

Alpok, Urál, Kaukázus, Arab-tábla, Appalache

2 pont	
--------	--

5 pont	
---------------	--

4. Oldja meg a tengervíz mozgásával kapcsolatos feladatot! Írja az egyes tengervíz mozgástípusok után a rájuk vonatkozó megállapítások sorszámát! Egy sorszám több helyre is beírható, de a lehetséges helyes válaszok számánál több beírása pontlevonással jár.

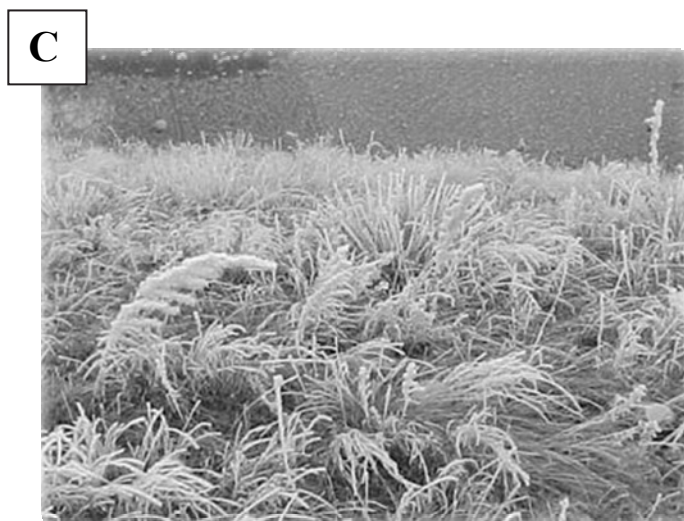
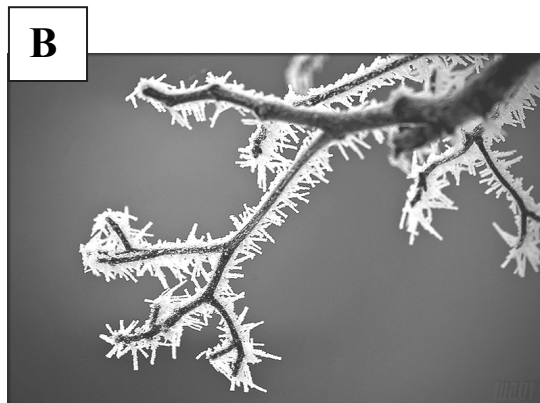
Hullámozgás				
Tengeráramlás				
Tengerjárás				

1. Kialakulásában szerepet játszik a levegő mozgása.
2. A haladó mozgás csak látszólagos, a vízrészecskék körpályán mozognak.
3. Kialakulásának csillagászati okai is vannak.
4. Éghajlatmódosító hatása lehet.
5. Előre pontosan meghatározható, szinte percre kiszámítható periodikus mozgás.
6. Környezetéhez képest melegebb vizet is szállíthat.
7. Szerepe van a tengerpart formálásában.
8. Fontos szerepe van a folyótorkolat-típusok kialakításában.

10 pont	
----------------	--

5. Tanulmányozza a képeket, és oldja meg a hozzájuk kapcsolódó feladatokat!

a) Nevezze meg a képeken látható különböző csapadékfajtákat!

A: .....

B: .....

C: .....

Mely csapadékcsoportba (típusba) tartoznak a képeken látható csapadékfajták?

.....

4 pont	
--------	--

b) Válassza ki, hogy mely folyamatok, feltételek szükségesek minden csapadékfajta esetében a csapadékképződéshez! Írja a megfelelő sorszámokat az üres négyzetekbe!

1. A levegőnek leszálló mozgást kell végeznie.
2. A légtömegnek fel kell emelkednie.
3. A levegő hőmérsékletének csökkennie kell.
4. A harmatpontnak 0°C felett kell lennie.
5. Halmazállapot-változásnak kell bekövetkeznie.
6. A viszonylagos páratartalomnak el kell érnie a 100%-ot.

Sorszámok:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

3 pont	<input type="text"/>
--------	----------------------

c) Mely fogalomra ismer a meghatározás alapján? Írja a fogalom nevét a vonalra!

Hosszan tartó csapadékmentes időszak következtében alakul ki: .....

Melyik légköri képződményhez kapcsolódóan alakul ki hazánkban? Húzza alá a megfelelőt!

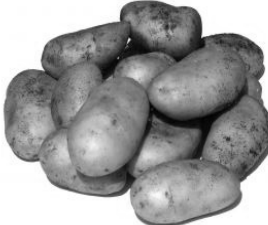

ciklon hatása alatt,

anticiklon hatása alatt

2 pont	<input type="text"/>
--------	----------------------

9 pont	<input type="text"/>
---------------	----------------------

6. Nevezze meg, mely földrajzi öv jellegzetes terményei a képeken látható haszonnövények! Írja a földrajzi övek nevét a képek alá!

1.	2.	3.	4.
			
.....	.....	.....	.....

Az ábrán szereplő haszonnövények közül melyikre vonatkoznak az alábbi állítások? Írja a növény sorszámát az állítás előtti négyzetbe!

Élénkítő hatása miatt régóta keresett luxuscikk, legnagyobb termelői Dél-Amerikában található.

Egyes közép-amerikai államok exportjüvedelmének kiemelkedően magas hányadát ennek a terménynek a kivitele adja.

6 pont	
---------------	--

7. Számítsa ki a hiányzó adatot, majd írja be a táblázatba a pontozott vonalra! *Ne feledkezzen meg a mértékegységről, mert pontot csak ezzel együtt kaphat!*

Terület	Népességszám	Népsűrűség
.....	25 millió fő	125 fő/km ²

A számítást itt végezze!

2 pont	
---------------	--

8. A számokkal jelölt állítások a betűkkel jelölt németországi városokra vonatkoznak. Írja a megfelelő betűjeleket az állítások sorszáma elé!

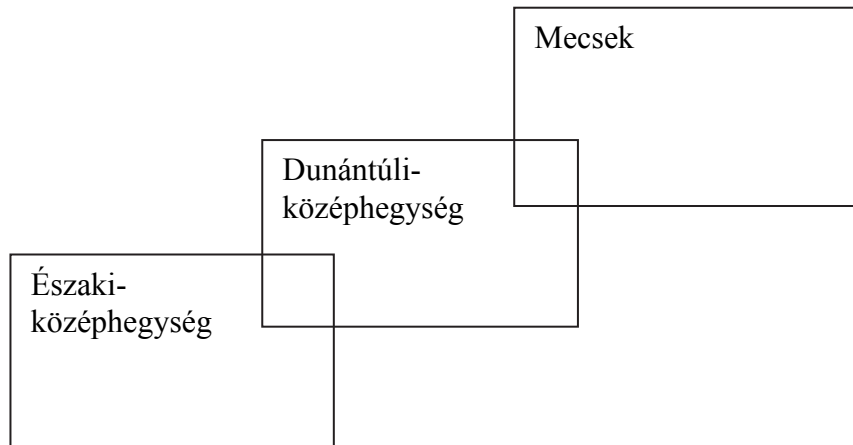
A) Duisburg	F) Drezda
B) Bonn	G) München
C) Halle	H) Stuttgart
D) Berlin	I) Frankfurt
E) Hamburg	J) Köln

- ..... 1. Műemlékekben gazdag szász királyi székhely. Az Elba parti várost a világháborúban teljesen lebombázták.
- ..... 2. Bajorország fővárosa, gépiparát a BMW és a Siemens fémjelzi.
- ..... 3. Az ország legforgalmasabb tengeri kikötője.
- ..... 4. A dél-németországi nagyváros gépiparából a gépkocsigyártás (Daimler-Benz) és az elektrotechnika (Bosch) emelkedik ki.
- ..... 5. A város a Ruhr-vidék mai napig működő vas- és acélkohászati központja.
- ..... 6. A hajdani NSZK fővárosa volt.
- ..... 7. Itt van az Európai Központi Bank székhelye, de itt található Németország legforgalmasabb repülőtere is.
- ..... 8. Vegyipara (pl. Bayer), és gépgyártása (Ford) teszi gazdasági központtá a Rajna menti települést.
- ..... 9. 1990 óta ismét Németország politikai központja.
- ..... 10. Vegyiparának a Harz-hegység előterében bányászható kősó- és kálisó ad alapanyagot.

10 pont	
----------------	--

9. Az alábbi állítások hazai nagytájakra, illetve tájra vonatkoznak. Egyes állítások több tájhoz is kapcsolhatóak, de van olyan állítás is, amely egyikhez sem. Írja az állítások sorszámát a halmazábrába a megfelelő helyre! Karikázza be annak az állításnak a sorszámát, amely egyik helyre sem írható! A lehetséges válaszok számánál több beírása pontlevonással jár.

1. Döntően üledékes kőzetek építik fel.
2. Itt jött létre hazánk első nemzeti parkja.
3. Legmagasabb csúcsai 900 m fölé emelkednek.
4. Területét a futásirányra merőleges árkok tagolják részekre.
5. Itt alakultak ki a hazai alumíniumipar központjai, amelyek napjainkra jórészt elvesztették a jelentőségüket.
6. Előterében napjainkban is jelentős lignitbányák működnek.
7. Itt érvényesül hazánkban legerőteljesebben a mediterrán hatás.
8. Az egykor jelentős feketekőszén-bányászat napjainkra teljesen megszűnt.
9. Területén található a Világörökség részeként nyilvántartott híres cseppkőbarlangunk.

9 pont	
---------------	--

10. Egészítse ki az Afrika gazdaságáról szóló hiányos szöveget a szókészlet megfelelő fogalmainak ragozott alakjaival! Írja a fogalmakat a megfelelő helyekre a pontozott vonalra! Nem talál meg minden hiányzó fogalmat a felsorolásban, ezeket önállóan kell megfogalmaznia. Egy megadott fogalom csak egyszer használható fel. Nem tud minden fogalmat elhelyezni.

*kőszén, szénhidrogén, szakképzett munkaerő, export,
külföldi, import, tőke, hazai,
Észak, Trópusi, Kelet*

Afrikában a bányák többsége ..... kézben van, és ..... termel. A kontinens feldolgozóipara csak lassan fejlődik. Ennek oka a ..... és a ..... hiánya. Gazdasági fejlettségük alapján a kontinens országai a ..... országok csoportjába tartoznak. A kontinens legfejlettebb gazdaságú országa a ..... A legnehezebb helyzetben .....-Afrika országai vannak. Ez a terület Földünk egyik legszegényebb és legelmaradottabb térsége. Fejlettebb gazdasággal rendelkeznek .....-Afrika arab államai. A jelentős .....-készlettel rendelkező országokban megtelepült a vegyipar. Napjainkban Afrika nagyvárosaiban is megjelennek a behozott alkatrészeket összeszerelő, pl. gépkocsigyártó üzemek. A lakosság hétköznapi használati cikkeinek jelentős részét az országok továbbra is ..... szerzik be.

10 pont	
----------------	--

11. Mely globális problémákra ismer a meghatározások alapján? Írja az állítások alá a megfelelő fogalmat!

1. A fejlett országok népességét érintő probléma, melynek lényege, hogy a mozgásszegény, kényelmes életmód és a kedvező megélhetési feltételek miatt a lakosság több élelmet fogyaszt el, mint amennyi a szervezet energiaszükségletének fedezéséhez kell.

.....

2. Főleg a fejlődő országokat érintő folyamat, amely során a lakosság száma meghaladja az adott terület (ország) eltartóképességét, a helyi természeti erőforrások már nem tudják biztosítani az ott élők megélhetését.

.....

3. E jelenség legismertebb előfordulása a Száhel-öv, ahol a túllegetetés a gyér növényzet pusztulásához vezetett. A folyamat kialakulásában a hosszantartó aszályos időszakoknak is szerepe volt.

.....

4. Ez a globális probléma rávilágít arra, hogy a rendelkezésre álló nem megújuló energiaforrások a mértéktelen, pazarló felhasználás következtében csak véges ideig elégíthetik ki a Föld energiaigényét.

.....

5. Elsősorban a légkör megnövekedő CO₂ tartalma által előidézett globális légköri folyamat.

.....

5 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám: 75 pont</i>	
--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor		25	
II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor	1.	7	
	2.	2	
	3.	5	
	4.	10	
	5.	9	
	6.	6	
	7.	2	
	8.	10	
	9.	9	
	10.	10	
	11.	5	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
(I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....